

Kushning kushnisi ustida faqat kushni bulganligi sabab haqiqatlari bor, kushni kushnisiga nisbatan boshlanganlarga haqiqiy buzilgan birmuncha hak-huquqlarga eg. Shuningdek, kuchshining xurmatlarini poymol qilish va unga tojovuz qilish gunohi bilan birga bo'lganlarga, shuningdek, katta tajribaga ega. Qur'on va Sunnatda mavjud dalillar shunga dalolat kiladi:

Olloh taolo aytadi: «Ollohga ibodat qilinglar va Unga juda narsani sherik qilmanglar! Ota-onangizga hamda qarindosh-urug ', etim va miskinlarga, qarindosh kuchi va begona kuchga, yoningidagi qo'shilishimizga, yevlovchi musofirga va qullaringizdagi qullaringga yaxshi munosabatda bo'ling! » (Niso: 36).

Oisha roziyallohu ko'rsatgan rivoyat kilinadi: Nabiy solallohu alayhi va sallam aytiladi: «Qushniga yaqinlik qilish xususida Jibril alayhis-salom men shunchalik ko'p nasihat kildiki, men o'zimni juda yaxshi ko'raman» deb aytdi.

Abdulloh ibn Amr roziyallohu juda yaxshi suyganganida: «shartli qushninga ham berdingmi? Чунки мен Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламнинг: «Қўшнига яхшилик қилиш хусусида Жибрил алайҳис-салом менга шунчалик кўп тайинладиларки, мен қўшни меросхўр қилиб қўярмикин, деб ўйладим», деганларини эшитганман », деди (Термизий, Абу Довуд ривояти, Саҳиҳу сунани Аби Dovud: 4291).

Abu Umoma roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Men Rasululloh solallohu alayhi va salamning «Hajjatul-vado'o» da tuyalari Jad'oning ustida olib borilgan vaziyatlarda: «Sizlarni qvshniga yaxshilik kilishga uyuraman» deb yozganim kabi, men o'zimni ushlab oldim. (Tabaroniy rivoyat, Sahihut-targ'ib vat-tarhib: 2573).

Kushnini izzat-ikrom kilish va unga yaxshilik kilishning fazli hamdada kushnisiga yaxshilik ravo kurmaydigan odam haqiqatda

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va sallam dedilar: «konstitusiya narxlaridan tegining, eng ibodatli odam buzasiz. Allox qismatingizga bitgan narsaga rozi bo'ling, eng badavlat odam byulasiz. Kushningizga yaxshilik qiling, mo'min bulasiz. Jizizga yaxshi ko'rgan narsani odamlarga ham yaxshi ko'ring, musulmon bo'liz. Kup kulavergang! Shubhali, ko'p kulgi kalbni o'ldiradi »(Axmad, Termiziy va Ibn Hibbon rivoyatlari, Sahihul-jomiy: 100).

Jobir roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «tuzish bir yaxshi ish sadaqadir. Birodaring yuziga tabassum bilan birga boqishing ham, cheligindan kuchingning suviga kuyib berish ham yaxshi ishlarni bajarish kerak »(Axmad, Termiziy, Xokim rivoyatlari, Sahihul-jomiy: 4557).

Anas roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va sallam dedilar: «Jonim Qo'lida bulgan Zotga qasamki, banda to ozi uchun yaxshi ko'rgan narsani qushnisiga ham yaxshi ko'rmagunicha juda yaxshi» (Muso).

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salam dedilar: «Kimki Olloh va oxirgi kunga shunday olib kelingan bulysa, kuchnisiga yaxshi ko'rsating!» (Mutafaqun alayh).

Abu Zar roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Hech biringiz yaxshi ko'rganingizdan biron bir narsasini haqiqat sanamasin. Agar go'sht sobit olsang yoki qo'zon qaytsantsg, suvini ko'proq qil va kuchshingga ham undan (suvidan) suzib ber »(Termiziy rivoyat, Sahihul-jomiy: 7634).

Abu Zar roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Xalilim solallohu alayhi va sallam menga shunday nasihat kililar: «Ey Abu Zar, agar sho'rva pishirsang, suvini ko'paytir va qushnilardan xabardor bo'lasanmi yoki yo'qmi» (-gu).

Abu Zar roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Ey Abu Zar, agar sho'rva pishirganga, suvini ko'proq sol va kuchshilardan xabar ol» (Musulmonlar uyasi).

Abdulloh ibn Amr roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va sallam aytilar: «Allox oldida do'stlarning o'zlarini yaxshi ko'rsalar, Alloxning yonida yashayapman», - dedi. .

Abdurahmon ibn Abi Qurod roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Nabiy sollallohu alayhi va sallam aytilar: «Kim Alloh va Rasulini yaxshi ko'rishni yoqish Ollah va Rasuli uni yaxshi ko'rishni istasa, so'zlaganda, men buni bilaman» Shuabul-bundayon »da keltirgan, Alboniy« Mishkot »da soatiy sanagan).

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salam dedilar: «Ey musulmon ayollar! Qushni ayol kuchni oyolga qaror qilishning bir dona to'yog'ini davolashga etishi ham haqiqat-arzimas sanamasin. » (Mutafaqun alayh).

Ibn Abbos roziyallohu anhumadan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Yon kuchnisi och byla turib, ozi tuw yuradgan odam komil muomalali emas» (Tabaroniy, Hokim, Bayhaqiy rivoyatlari, 2-oyat: 8-oyat).

Anas roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va

salam dedilar: «Yon kuchshisining och-nahorligini bila turib, vaziyatni tukhtagan odamga men shu tarzda keltirib chiqarganman» (Bazor, Tababariy rivoyatlari-55),

Ibn Umar roziyallohu anhumadan rivoyat kilinadi: Men Rasululloh solallohu alayhi va salamning shunaqa dinlarini eshitganman: «Qancha qushnilar bo'ladiki, qiyomat kuni qushnisini yaqin qilib tugatdim:» Ey Robbim! Bu odam yuzimga eshigini yopib olgan, yaxshiligidan menda qizigangan »deydi» (Sahihul-adabil-muffrad: 81).

Oisha roziyallohu anhadgan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom unga aytilar: «Kimga muloyimlikdan nasiba berilgandan so'ng, unga dunyo va oxirat ishchiligidan nasibasi berilibdi. Sila kirim, hussni xulq va yaxshi kuchshilik diyorlarni obod, umrlarni ortiqcha kiladi »(Axmud rivoyatasi, As-silsilatus-sahaia: 519).

Qushnilar ichida sizning fazlu marxamatingiz va yaxshiligingizga loyiqrogi sizga eshigi va xonadoni yaqinrog'idir

Oisha roziyallohu anxatan rivoyat kilinadi: Men Rasululloh solallohu alayhi va salamdan: «Yo Rasululloh, mening ikkita qushnim bor, ulardan qay biri bilan bog'liqlikni berishim kerak?», Deb so'radim. «Eshigi sizga yaqinroqqa bulganiga», deb javob berdilar (Buxoriy, Abu Dovud rivoyatlari).

Qushnichilik chegarasi

Xasan Basriy tahlikahullohdan odamga juda xonadon kushni bulib chikishi kerak: «Oldi tomonidan 40 ta, orka tomonidan 40 ta, undan 40 ta, chapidan 40 ta xonadon» deb javob berildi (Sahihul-adabil-muffrad: 80).

Kushnisi g'ayridin qilingan odam haqiqatda

Mujohid aytadi: Men Abdulloh ibn Amrning uyida edim, uning gulim kuyining terisini shilaytgan edi, «Ey g'ulom, shilib bulgach, gashtdan avval birinchi qudushga bergin!», Dedi. Shunda kimdir birov: Allox sizni o'zglasin «qo'yibdi emish?!» dedi taajjublanib. Abdulloh dedi: «Men Nabiy solallohu alayhi va sallamning kuchi haqiqatda katta nasihat qilinganlarni eshitishgan, biz bilan birga kuchlar ham vorislarga qat'i nazar kiritilgan bo'lishi kerak, deb o'ylab qolinganimiz» (Sahihul-adabil-muffrad: 95).

Kushning guvohligi Allox taolo huzurida e'tiborida

Ibn Mas'ud roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Bir kishi Rasululloh solallohu alayhi va sallamdan: «Yo Rasululloh, men o'zimni yaxshi yoki yomon ish qilayotgandimini qanday bilsam bo'ladi?», Deb so'radilar. Rasululloh solallohu alayhi va sallam: «Agar kuchnilaring yaxshi ish qilingan deyishsa, yaxshi ish qilingan buvlat, yomon ish qilingan deyishsa, yomon ish qilingan buzilgan», deb javob berilar (Ibn Moja rivati, Alboniy «Markot: 49).

Ibn Mas'ud roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salam: «Agar qushnilarning seni yaxshi odam deb maqtashsa, sen yaxshi odamsan, agar yomon odam deyishsa, sen yomon odamsan», dedilar (Axxmad, Ibn Xitibon, , Sahihul-jomiy: 277).

Hovli-joy yo'qi er fotosini qilishda kuchni eng birinchi haqiqat ko'rsatiladi

Samura roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Nabiy solallohu alayhi va sallam aytiladi: «Qushnining ho'llisi yo'q eriga (agar sotmoqchi buvsa) yana qushnisi haqliroqdir» (Termiziy, Abu Dovud rivoyatlari, 300-yil).

Abu Rofiz roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Qushni kuchnisining sotmoqchi bugan eriga haqiqatlikdir» (Buxoriy va Abu Dovud rivoyatlari).

Jobir ibn Abdulloh roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Qushni kuchshinining sotmoqchi buloq qilingan mulkiga haqliroqdir, agar ularingning yuliga bitta bulsa, meboda saqlansa, meni kutib qolaman» (Do'sting) 3004).

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salam: «Agar sizlardan bir kishi birodaridan keyin devoriga yordam beradigan bo'lsa, ruhiy kuchni qaytarib bering», dedilar (Muttafaqun alayh) Abu Xurayra bilan uyushtirib turing. , shunda "sizlarga nima bo'ldi? Agar (devorga tazyiqqa) ko'nmasangizlar elkasizingga tashlab qo'yaman "dedi.

Ibn Abbos roziyallohu anhumodan rivoyat kilingan marfuatlanishida aytiladi: «Kim bino qursa, kuchnisining devori uni suyab tursin». Bir lafda: «Qay bir kishidan kuchnisi uning devoriga suyab (bino qurishni) so'rasa, ruhsat bersin». (Ibn Moja va boshqalar rivoyati, As-silsilatus-sahaja: 2947).

Kushnisiga ozor beradigan odam haqida

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Kushnisi uning ozoridan omonda bullaydigan kimsa jannatga kirmaydi» (Musulmonlar uyasi).

Anas ibn Molik roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Bandaning yurakni tug'dirish bulogini olib borishi kerak, tili tug'ilgan kuni tug'ilgan odamni o'zimizga qaytarib turadimi?» sahiha: 2841).

Anas ibn Molik roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Qushnisi uning yomonliklardan xotirjam bmagan odam mo'min emas» (Xokim rivoyat, As-silsilatus-sahima: 2181).

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Kim Oллоhga va oxirgi kuniga shunday olib kelsa, kuchnisiga ozor bermasin» (Mutafaqun alayh).

To'lq ibn Ali roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Qushnisi uning yomonliklaridan xotirjam bulgan odam (komil) mo'min emas» (Tabaroniy rivoyat, Sahihul-jomiy: 538).

Abu Shurayh roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va sallam: «Oллоhga qasamki, (komil) muomin bulmaydi. Oллоhga qasamki, (mukammal) mo'min bulmaydi. Oллоhga qasamki, (mukammal) mo'min bulmaydi », dedilar. «Kim, yo Rasululloh?», Surashdi saqobalar. «Ozor-aziyatidan kuchnisi xotirjam bulmaydigan kimsa!», Deb javob berilar Payg'ambar sollohu alayhi va sallam (Buxoriy, Ahmad rivoyat, Sahihul-jomiy: 7102).

Mikod ibn Asvad roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Kishi (kuchi bu'lmagan) o'sha ayol bilan zino qilgani uchun xotini bilishadi, chunki biz bilamiz, chunki biz bilamiz. Tabaroniy rivoyat, Sahihul-jomiz: 8043).

Anas ibn Molik roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Nabiy solallohu alayhi va salom huzurlariga Bahrayndan mehmonlar kelishdi. Nabiy solallohu alayhi va sallam tashorat uchun suv keltirganingiz tahrat qildirar, ul u zotning tahoratlaridan ortgan suvga qarab shoshildilar va qo'lgan suvni ichardilar, erga tushgan suvlarni olib, yuzlariga, bo'shlarga, ko'kraklariga

Ислом Нури

o'qituvchilar. Nabiyy solallohu alayhi va sallam ulardan: «Nega bunday qildinglar?», Deb so'ragan edilar, «Sizga katta mehnat qilishimiz kerak, siz Oллоh taolo bizni ham yaxshi ko'rsa, yo Rasululloh», deb javob berishdi. Shunda Rasululloh solallohu alayhi va sallam: «Agar Oллоh va Rasuli sizlarni yaxshi ko'rishni istasangiz, uchta xislatga: rost so'zlashga, omonatoni ado qilishga, yaxshi qushnichilikka qat'i nazar riyo qilinglar! Shubhasiz, qushniga ozor berish yaxshiliklarni Xuddi Kuyosh muzni eritib yuborgandek erib yubordilar »,

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Bir kishi dedi: «Yo Rasululloh! Falonchi ayol ko'p namoz o'qishi, kunza tugishi, sadaqalar qilishi aytiladi. Biroq u tili bilan kuchi-qo'shnilariga ozor beradi ». «U ayol do'zaxda!», Dedilar Nabiyy solallohu alayhi va sallam. «Falonchi ayol esa (nafl) kunzasi, sadaqalari va namozi kamligi aytiladi. Bir ikki dona kurtopni (bo'sa ham) sadaqa qiladimi lekin tili bilan kushnilariga ozor bermaydi ». «Isha ayol jannatdiy!», Dedilar Rasululloh solallohu alayhi va sallam (Ahmad va Bayhaqiy «Shuaul-bundayon» da rivoyat qilingan, Mishkot: 4992).

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Bir kishi Nabiyy sollallohu alayhi va salom huzurlariga kuchshisidan shikoyat kilib keldi. U zot: «Bor, sabr qil», dedilar. U odam yangi ikki yoki uch martta kelchach: «Bor, uy-kunzor buyumlarini ko'chaga olib chiqib tashla», dedilar. U anjomlarini ko'chaga olib chiqib tashlab qo'ydi. Shunda odamlardan undan buning sababini so'raydilar, u esda bo'lgan voqeani aytib berdilar. Odamlar uning kuchnisini la'natlab: «Oллоh uni unday qilsin, bunday qilsin», deyishadi. Shundan svng kuchnisi kelib: «Uyinga qayt, endi mendan yomonlik ko'rmaysan», dedi (Sahihu sunani Abi Dovud: 4292).

Uqba ibn Omir roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Qiyomat kuni avval birinchi da'volashib

kelayotganlar kuchaydi» (Axmad va boshkalar rivati, Sahihut-targ'ib: 2557).

Abu Omir al-Ximsiydan rivoyat kilinadi: Savbon roziyallohu anhu aytililar: «Qay bir kuchni qvshnisiga zurvonlik va zulm qilsa va bu unni uyidan chiqib ketishga olib kelsa, o'sha qushni halol bo'libdi» (94-oyat):

Kushnisining ozoriga sabr kiluvchi kishi haqiqatda

Abu Zar roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Ollah taolo uch kishining yaxshi ko'rishi - ulardan biri - bir kishiki, uning dilozor kuchini bor, to Allox unga hayoti ikki oylik bilgan odamni ushlab turing» (Ahmad, Tabaroniy rivoyatasi, Sahihut-targ'ib: 2569).

Kishi uz kuchini tumanning uldirishi qiyomatning alomatlaridan

Abu Muso roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «To odam kuchshnisi, aka-ukasi va otasi uldirmagunicha qiyomat qo'ym buldaydi» (Sahihul-adabil-muffrad: 87).

Yaxshi qushni baxt, yomon qushni baxtsizlikdir

Sa'd ibn Abi Vaqqos roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytdilar: «To'g'ri narsa saodatdan: yil oyol, keng uy-joy, yaxshi qushni va yoqimli markab (ulov), turt narsa esmonda qolaman markab va tor uy-joy »(Xokim, Abu Nuaym« Hilya »da, Bayhaqiy« Shuabul-bundayon »da rivoyat qilingan, Sahihul-jomiy: 887).

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Kuyidagilar Rasululloh solallohu alayhi va salomning duolaridan edi: «Parvardigoro! Men Sendan

oxirat xovlisidagi yomon kuchdan panohtilayman, JU dunyodagi kuchni o'zgarib turadi »(Sahihul-adabil-muffrad: 86).

Allox taolodan dunyoda ham, oxiratda ham yaxshi kuchni ato etishi so'raymiz, dunyoda ham, oxiratda ham yomon qushnidandan panoht berishini so'raymiz.

Olloh taolo payg'ambarimizga, u zotning ahli va ashobiga salavot va salomlar yullasin.

G'ayridinchilarga qarshi ishlarni bajarish va ularga mehmonlarni tashkillashtirishga chorlovchi bu kabilarni olib borishda yordam berish, tinchlik va shartli sharoitlarni yaratishda yordam berish. Shubhasiz, bu kabilar holatlarini uziga xos xukmlari buladi, ularni urish va dushmanlik bilan bog'liq vaziyatlarni uziga xos aloxida xukmlari byladadi. Ikki vaziyatni vaziyatga solish bo'yicha amalga oshirilgan isbot va xukmlarni bir-biriga aralashtirib yuborish va xokimini ikkinchisiga olish kerak.

Hadisdan ma'lum bo'lgan budadki, kuchni kuchaytirishning holati to'g'risida xabar beruvchiga murojaat qilish kerak, uning imtiyozlari bormi kerakmi, bilib turishi kerak. To qushnining ozi kelib, imtiyozlarni ayshini kutib turing kuchshunoslik haqini yaxshi ado etishni bulmaydi.

Shunday ekan, har bir kishi o'zining kuchliligiga munosabatini, kuchlilari u haqiqatdagi fikrlarini tekshirib ko'rsin. Chunki ularning guvohligi ALLOH TAOLONING HUZURIDA MU'TABARNING O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VA QIYOMAT KUNI O'NING O'QITISHI YAXSHI YO'MON BULISHI Belgilanganidan keyin belgilanadi.

Abu Hurayra bu gapini

Ислом Нури

Marvonning xalifalik davri Madinada voliy bulib turganda aytilgan.